

LESVOORBEREIDINGSFORMULIER | MUVO 1

Naam student: Laura Commandeur

Klas: tweede graad

Aantal lln.: 24

VAK/ACTIVITEIT: MUVO/ beeld	LESONDERWERP: lees eens, wat hoor je? (onomatopees) (les 1 v/d 2)
	DUUR VAN DE SESSIE: 70 minuten
BEGINSITUATIE: enkel invullen als het over een stageles gaat <ul style="list-style-type: none">▪ Beginsituatie van de kinderen in verband met het lesonderwerp:<ul style="list-style-type: none">- De kinderen lezen graag stripboeken. In de klas is ook een leeshoekje waarin de kinderen onder andere stripboeken kunnen lezen▪ Andere lesspecifieke beginsituatiekenmerken<ul style="list-style-type: none">- De kinderen zitten in groepjes van zes	
LEERPLANDOELEN: <ol style="list-style-type: none">1. INHOUDEN, BEELDASPECTEN, TECHNIEKEN EN MATERIALEN ACHTERHALEN IN BEELDEN. DIT HOUDT IN DAT KINDEREN HET VERBAND ZIEN TUSSEN BEELD EN GELUID (VVKBAO 3.9)2. KINDEREN KUNNEN HET BEELDASPECT 'LIJN' ERVAREN EN TOEPASSEN. DIT HOUDT IN VERSCHILLENDE VORMEN VAN LIJNEN TOEPASSEN IN TEKENWERK (VVKBAO BEELD 11.4)3. KINDEREN KUNNEN HET BEELDASPECT 'LIJN' ERVAREN EN TOEPASSEN. DIT HOUDT IN DE GEVOELSWAARDE VAN EEN LIJN IN HET WERK VAN KUNSTENAARS AANGEVEN (VVKBAO 11.7)	
LESDOELEN: <ul style="list-style-type: none">- KINDEREN KUNNEN EEN LIJN GEBRUIKEN ALS CONTOUR, VOLUMEAANDUIDING EN ARCERING (TOONBEPALEND) (2)- KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN EMOTIES (3) (2)- KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN GELUIDEN (1) (2)	
LEERINHOUDEN: <ul style="list-style-type: none">- KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN TEKENEN- KINDEREN KUNNEN DE GEVOELENS BOOS, BLIJ EN VERVEELD WEERGEVEN AAN DE HAND VAN LIJNEN- KINDEREN KUNNEN HET EFFECT VAN EEN ONOMATOPEE VERSTERKEN DOOR HET GEBRUIK VAN LIJNEN	

CONCEPT VAN DE SESSIE:**AAN:** SOORTEN LIJNEN**MET:** GRIJZE POTLOOD EN STIFT**ROND:** onomatopees

TIMING	LESDOELEN	AANPAK (ONDERWIJSACTIVITEITEN EN ORGANISATIE)	LEERACTIVITEITEN (INTERNE EN EXTERNE LEERACTIVITEITEN)
5 min.	FASE 1: LIJNEN VERKENNEN	<p>Wanneer de kinderen de klas binnenkomen heeft de leerkracht op het linkerbord een tekening met allerlei soorten lijnen opgehangen. De leerkracht heeft op het middenbord van links naar rechts zelf allerlei soorten lijnen op het bord gezet (gegolfd, hoekig, zigzag, vloeiend, dik, dun, rafelig, strak, ..). Op het rechterbord staan lijnen die niet recht gaan: zij zijn de zeer kronkelende lijnen. De kinderen worden uitgenodigd om naar voren te komen en de verschillende lijnen te bekijken.</p> <p>De leerkracht geeft de kinderen een A4-papier. Ter opwarming geeft de leerkracht de kinderen de volgende opdracht:</p> <p>De leerkracht zegt: 'teken op een nieuw velletje papier eens de golven van een rustige kalme zee'.</p> <p>De leerkracht zegt: 'maar nu wordt de zee wild! De storm begint en de golven worden wild. Teken de wilde golven.'</p>	<p>De leerlingen observeren verschillende soorten lijnen.</p> <p>De kinderen tekenen de golven van een rustige zee.</p> <p>De kinderen tekenen wilde golven.</p> <p>De kinderen tekenen de golven van een storm.</p>

		De leerkracht zegt: ‘nu is de storm op zijn sterkst. De golven razen heen en weer. Teken hoe de golven er volgens jou uitzien.’	
45 min	FASE 2: GOED GEKOZEN LIJNEN		
10 min	Kinderen kunnen verschillende soorten lijnen tekenen.	<p>OPDRACHT A – ALLEMAAL LIJNEN</p> <p>De leerkracht verdeelt de kinderen in groepjes van zes en geeft ieder kind een nieuw stuk papier.</p> <p>De leerkracht zegt: ‘jullie hebben van mij allemaal een stuk papier gekregen. Hier gaan we proberen zoveel mogelijk soorten lijnen op te tekenen. Hoe meer hoe beter! Probeer maar eens!’</p> <p>De leerkracht zegt: ‘jullie mogen nu jullie blad doorgeven aan degene die rechts naast je zit. Als er niemand rechts naast je zit geef je je blad door aan degene die tegenover je zit. Bekijk het blad dat je gekregen hebt eens. Staan hier lijnen op die jij leuk, mooi of interessant vindt?’</p> <p>De leerkracht zegt: ‘teken op het blad dat je voor je hebt liggen eens een golvende lijn. Daarna geef je het blad door aan je rechterbuurman.</p> <p>De leerkracht herhaald bovenstaande met de volgende opdrachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een gebroken lijn - Een dikke lijn - Een krachtige lijn - Een speelse lijn - Een kronkelende lijn - Een onzekere lijn 	<p>OPDRACHT A – ALLEMAAL LIJNEN</p> <p>De kinderen zitten in groepjes van zes.</p> <p>De kinderen tekenen zoveel mogelijk verschillende soorten lijnen.</p> <p>De kinderen bekijken het blad van hun buurman.</p> <p>De kinderen tekenen op het blad een gebogen lijn en geven het blad daarna door.</p> <p>De kinderen tekenen een gebroken lijn, een dikke lijn, een krachtige lijn, een speelse lijn, een kronkelde lijn en een onzekere lijn. Iedere keer als zij een lijn hebben getekend geven zij het blad door.</p>

15 min	KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN EMOTIES.	<p>OPDRACHT B – DONDERWOLKEN EN STRALEN</p> <p>De leerkracht geeft alle kinderen de tekening ‘Bob is boos’. De leerkracht zegt: ‘dit is Bob. Bob is boos. Hij mag namelijk van zijn moeder na het avondeten niet meer naar buiten. In plaats daarvan moet hij op tijd naar bed, want het is morgen gaan zij al vroeg weg. Maar Bob wilt liever buiten spelen, al zijn vriendjes zijn nog buiten! Bob zit op zijn kamer, een donderwolk hangt boven zijn hoofd. Teken eens hoe de donderwolk er volgens jullie uitziet. Gebruik minstens vier verschillende soorten donderwolklijnen.</p> <p>De leerkracht zegt: ‘laat jullie donderwolken maar eens aan elkaar zien. Zijn er donderwolken die bozer zijn dan andere donderwolken? Hoe komt dat?’</p> <p>De leerkracht zegt: ‘de volgende dag zit Bob in de auto. De autorit is lang en saai. Bob verveelt zich te pletter: zijn spelletje is stuk, zijn boekje is uit en zijn potloden zijn gebroken. De verveling straalt van hem af. Teken eens hoe de verveling van Bob afstraalt. Gebruik weer minstens vier verschillende soorten lijnen’.</p> <p>De leerkracht zegt: ‘nu naderen Bob en zijn ouders hun bestemming: het vakantiepark! Wanneer Bob uit de auto stapt ziet hij meteen dat het er heel leuk is: het park staat aan de rand van een groot bos, er is een grote zwembijver, en zijn veel kinderen om mee te spelen en er</p>	<p>OPDRACHT B – DONDERWOLKEN EN STRALEN</p> <p>De kinderen tekenen minstens vier verschillende donderwolklijnen.</p> <p>De kinderen bekijken elkaars donderwolken.</p> <p>De kinderen tekenen verveling met minstens vier verschillende soorten lijnen.</p>
--------	---	--	--

<p>10 min</p>	<p>KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN GELUIDEN.</p>	<p>is een speeltuin met een enorme glijbaan. Bob is heel erg blij. Zijn ouders zien dat hij helemaal straalt. Teken eens hoe de blijdschap van Bob van hem af straalt. Gebruik weer minstens vier verschillende lijnen’.</p> <p>De leerkracht zegt: ‘we hebben nu een aantal gevoelens getekend. Gevoelens kun je normaal niet zien, maar het is jullie toch gelukt om ze te tekenen! Heel knap gedaan!’</p> <hr/> <p>OPDRACHT C – GELUIDEN TEKENEN</p> <p>Nu gaan we nog iets anders tekenen wat je normaal niet kunt zien: geluiden. Als je een stripboek maakt waarin iemand ergens tegenaan botst hoort daar natuurlijk een geluid bij. Zo dadelijk laat ik jullie verschillende geluiden horen. Teken een lijn of een aantal lijnen waarvan je vindt dat deze erbij past. Vergeet niet dat er geen goede of foute lijnen zijn: alle lijnen waarvan jij vindt dat ze bij het geluid passen zijn goed.</p> <p>De leerkracht tikt met een ijzeren lepeltje een aantal keren tegen een wijnglas aan.</p> <p>De leerkracht bonkt met de vuist op het schoolbord.</p> <p>De leerkracht kreukt een stuk papier.</p> <p>De leerkracht raspt met een lepel over een plastic bekertje met ribbels.</p>	<p>De kinderen tekenen blijdschap met minstens vier verschillende lijnen.</p> <hr/> <p>OPDRACHT C – GELUIDEN TEKENEN</p> <p>De kinderen tekenen lijnen waarvan zij vinden dat deze passen bij de geluiden die de leerkracht maakt.</p>
---------------	---	--	---

10 min	KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN GELUIDEN.	<p>OPDRACHT D - STRIPVERHAALGELUIDEN</p> <p>De leerkracht zegt: ‘jullie hebben het heel knap gedaan. In stripboeken zijn er ook wel eens geluiden. In de Donald Duck laat Goofy bijvoorbeeld een zware zak naar beneden vallen. Als de zak op de grond komt maakt dat een geluid. Wie wat voor geluid zal de zak dan maken?’</p> <p>Heel goed. Striptekenaars tekenen wel eens woorden die wanneer je ze hardop leest klinken als het geluid van datgene wat er gebeurt.</p> <p>Voor jullie heb ik ook een aantal van deze woorden meegenomen. Straks krijgt ieder kind een woord. Bij dit woord trek je lijnen waarvan je vindt dat deze bij het woord passen. Op mijn teken verschuif je het blad naar je rechterbuurman. Op het blad dat je krijgt kijk je naar welke lijnen er al staan en vul je zelf nog lijnen in waarvan je vindt dat deze bij het woord passen.</p>	<p>OPDRACHT D - STRIPVERHAALGELUIDEN</p> <p>De leerlingen bedenken een onomatopoeie voor het vallen van een zak op de grond (bv boink, baf, boem, doink)</p> <p>De kinderen tekenen verschillende soorten lijnen bij onomatopoees. Zij wisselen van onomatopoeie door hun blad op het teken van de leerkracht naar de rechterbuur door te schuiven.</p>
15 min	FASE 3: EEN EIGEN STRIPTEKENING		
	KINDEREN KUNNEN VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN GEBRUIKEN ALS MIDDEL VAN UITDRUKKING VAN GELUIDEN.	<p>De leerkracht zegt: ‘strip-tekenaars tekenen dus wel eens woorden die wanneer je ze hardop leest klinken als het geluid van datgene wat er gebeurt. Er is ook een kunstenaar die dit wel eens doet in zijn werk. Zijn naam is Roy Lichtenstein. Ik zal jullie eens wat werk van hem laten zien’. De leerkracht laat de werken ‘<i>whaam!</i>’,</p>	<p>De kinderen bekijken het werk van Roy Lichtenstein.</p>

	KINDEREN KUNNEN EEN LIJN GEBRUIKEN ALS CONTOUR, VOLUMEAANDUIDING EN ARCERING (TOONBEPALEND)	<p>'sweet dreams baby', 'Grrrrrrrrrrrrrr!' en 'Live Ammo (Blang)' op de beamer zien.</p> <p>De leerkracht zegt: 'nu mogen jullie zelf een woord kiezen en er een plaatje van maken alsof het een plaatje in een stripboek is. Jullie mogen een van de woorden kiezen die op de lijst staan die jullie krijgen, maar je mag ook zelf een woord verzinnen. Schrijf het woord op de manier waarvan jij vindt dat het bij het woord past. Probeer daarna de rest van het blad te tekenen dat je woord extra duidelijk wordt. Maak eerst een schets met potlood. Daarna mag je je lijnen inkleuren met een dunne zwarte stift of een dikke zwarte stift. De volgende les zullen we de tekeningen die jullie hebben gemaakt met een speciale techniek inkleuren'. De leerkracht deelt vellen A3-papier uit.</p> <p>Voor de volgende les maakt de leerkracht een aantal kopies van het werk van de kinderen. De kinderen werken vervolgens aan primaire kleuren en het Benday Dot systeem.</p>	<p>De kinderen kiezen een onomatopée en schrijven dit woord in de lijnen die zij bij het woord vinden passen. De ruimte om het woord heen gebruiken zij om de betekenis van hun woord sterker tot uitdrukking te laten komen. De kinderen tekenen hun ontwerp eerst in grijs potlood, daarna tekenen ze hun lijnen over met een dikke zwarte stift of een dunne zwarte stift.</p>
--	--	---	---

5 min	FASE 4: EVALUATIE		
		<p>De leerkracht pakt een dobbelsteen. Op de dobbelsteen zijn verschillende evaluatievragen geschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vond je de opdracht leuk? - ben je tevreden over je werk? Waarom wel/niet? (2x) - vind je dat je goed je best hebt gedaan? Waarom wel/niet? 	<p>De kinderen dobbelen met de dobbelsteen en beantwoorden de evaluatievragen.</p>

		<p>- vond je het een makkelijke of een moeilijke opdracht? Wat vond je vooral gemakkelijk/moeilijk? (2x)</p> <p>De leerkracht laat verschillende kinderen met de dobbelsteen rollen en de vraag die erop staat beantwoorden. De leraar vraagt door naar de ervaringen van het kind en vraagt aan de groep of er kinderen zijn die het ook zo hebben ervaren of dat zij een andere ervaring hadden.</p>	
--	--	--	--

DIDACTISCH MATERIAAL:

- 24x grijs potlood
- 1x bijlage 1
- 24x bijlage 2
- 24x bijlage 3
- 24x bijlage 4
- 1x bijlage 5
- Beamer
- Een ruime hoeveelheid A4-papier
- Een ruime hoeveelheid A3-papier
- 24x dikke, zwarte stiften
- 24x dunne, zwarte stiften
- 1x wijnglas
- 1x lepeltje
- 1x plastic bekertje met ribbels
- Evaluatiedobbelsteen

BRONNEN: *(noteren volgens de hogeschoolafspraken 'Bibliografisch refereren')*

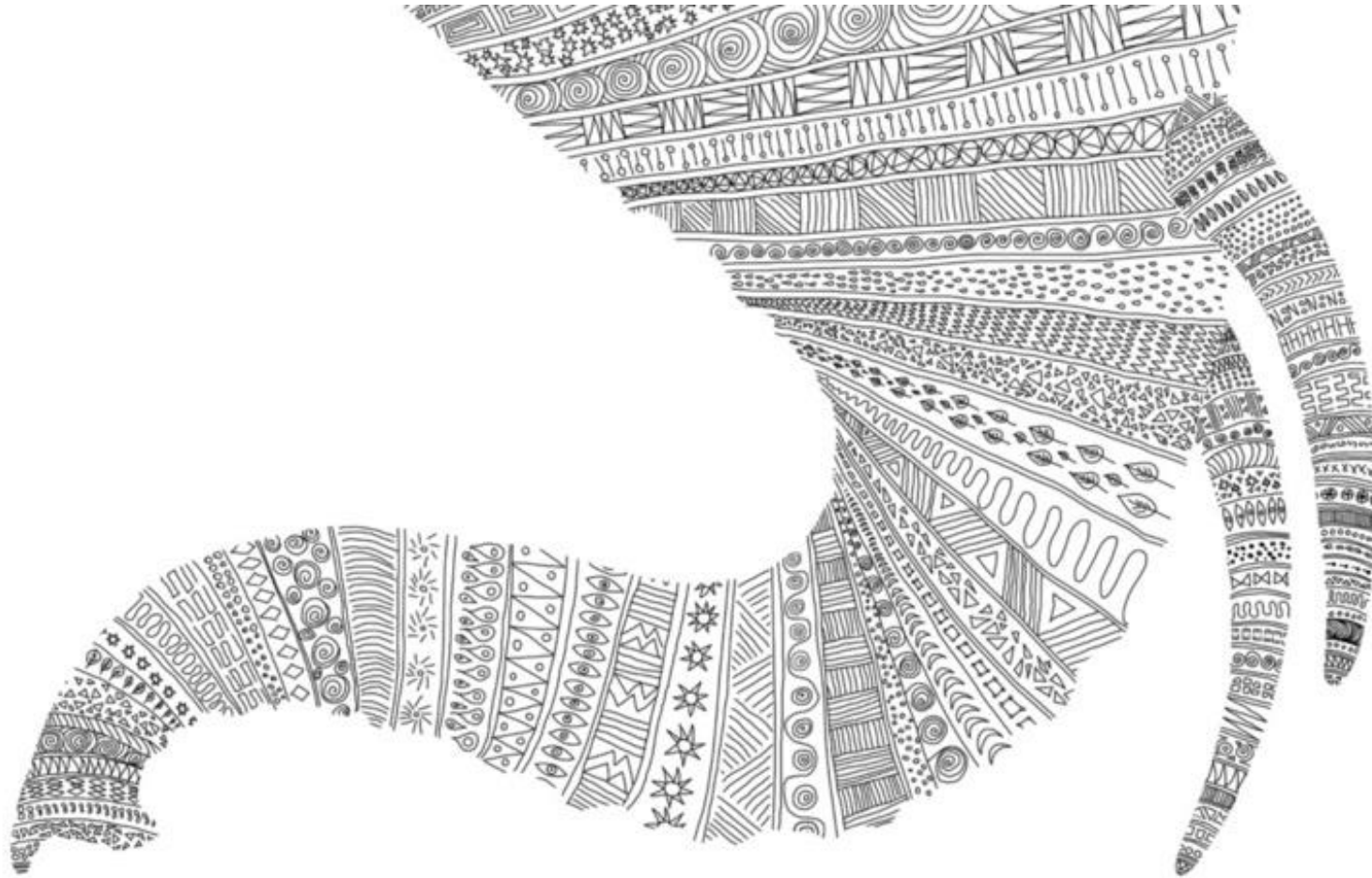
-

OVERZICHT VAN DE BIJLAGEN:

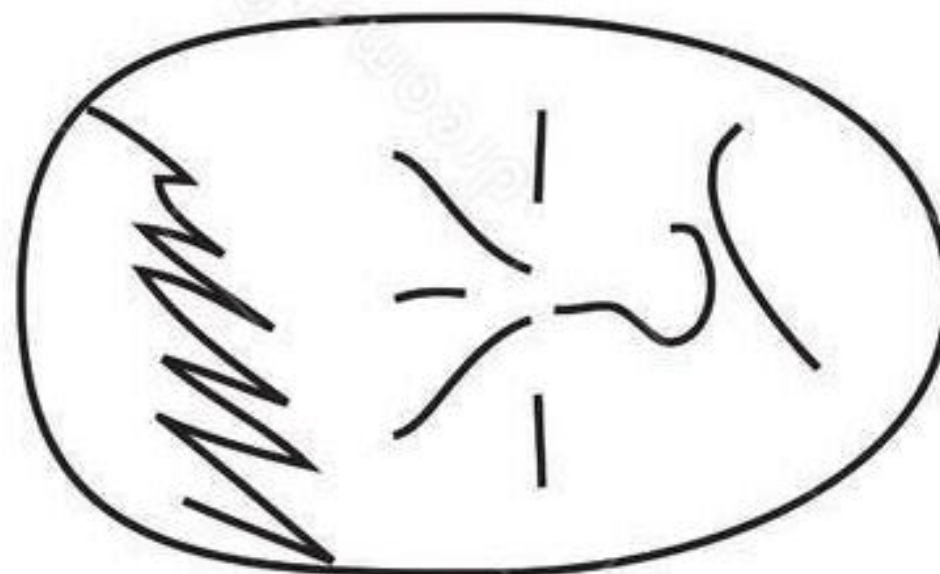
- **BIJLAGE 1: PRENT MET VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN**
- **BIJLAGE 2: BOB IS BOOS**

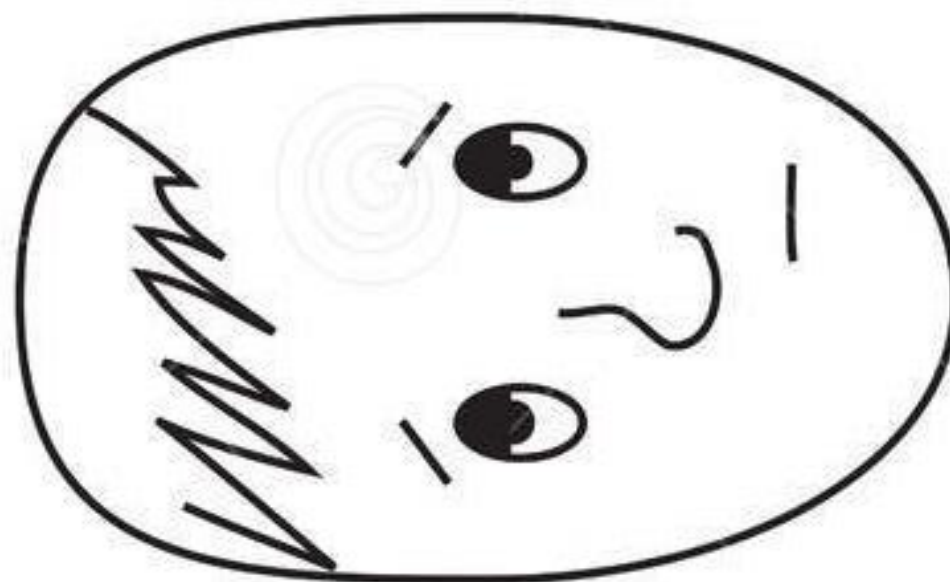
- **BIJLAGE 3: VERVELING**
- **BIJLAGE 4: BOB IS BLIJ**
- **BIJLAGE 5: WOORDEN**

BIJLAGE 1: PRENT MET VERSCHILLENDE SOORTEN LIJNEN

Bijlage 2: Bob is boos

Bijlage 5: woorden

Enkele voorbeelden van woorden

- Crash
- Wham
- Boem
- Puff
- Pop
- Slurp
- Bam
- Huh?!
- HA! HA! HA!
- Poef
- Boink
- Zap
- Poing
- Aaaarrrrggghhhh
- Ring Ring
- Ding dong
- Oh no!
- Brrr..
- TUUUUT TUUUUT
- WAAAAAAAAAAAAAAAAAH
- Ssssst
- SPLETS
- Plons
- Psssssst
-